

жати по онѣзи сложны пѣтица, кои-то имъ приписвали повееч-то астрономы. Подробности-тѣ на негова-та система ще са обяснятъ по-подирѣ. А сега трѣба само да напомнима на читателя, че хипотеза-та, коя-то той приелъ и коя-то са придржалъ (сжщественно еднаква съ хипотеза-та, която Питагоръ прѣдложилъ 500 години прѣди Христа), прѣдполага първо, че видими-тѣ движенія на слънце-то денѣ, както и движенія-та на мѣсяца и звѣзды-тѣ нощѣ, отъ Истокъ къмъ Западъ, произлѣзватъ отъ дѣйствително-то въртѣніе на земя-та около ось-та си отъ Западъ къмъ Истокъ и — второ, че земя-та и всички-тѣ планеты обикалятъ около слънце-то по кръгли орбиты. Тѣзи хипотеза, кога-то я той приелъ, оставала си у него само като една досѣтливостъ, сжщо тѣй както тя оставала и у Питагора. Той не можалъ да развѣе доказателства-та, съ кои-то съвършенно са утвърдила непрѣложность-та на негова-та теорія, защото нѣмало възможность да са добыятъ безъ помощъ-та на телескопа, кой-то въ него време не былъ още откритъ. Както и да е, Коперникъ по тѣзи хипотеза обяснявалъ всички-тѣ явленія на видимо-то небе, каквы-то сж: денонощно-то обикаляніе на слънце-то, мѣсяца и звѣзды-тѣ, бавно-то постжпательно движеніе на планеты-тѣ по знакове-тѣ на зодіака и многочисленны-тѣ неправилности, на кои-то были изложены планетны-тѣ движенія. Тѣзи послѣдни-тѣ особенно му са прѣдставлявали твърдѣ заплетены; защото сѣка планета испърво върви нѣколко време напърѣд, послѣ са спира, слѣдъ това отстжхва, пакъ са спира и най-послѣ пакъ подновява свое-то постжпательно движеніе по реда на знакове-тѣ, като измѣнява постоянно скоростъ-та на движеніе-то си. Само едно продължително и строго размышленіе на Коперника могло да разрѣши всички подобны явленія и да ги съгласи съ мысль-та, че всяка планета просто обикаля по кръгъ около слънце-то. Макарь Питагоръ и да постигнѣлъ велика-та истина, че слънце-то е центръ, около кой-то земя-та и всички планеты извършватъ свои-тѣ обикалянія, обаче ный нѣмамы свидѣтелства, че той е можалъ да обясны причины-тѣ на неправилность-та на планетны-тѣ движенія, макарь обясненіе-то на денонощно-то движеніе на небесныя-тѣ сводъ по негова-та теорія и да не прѣдставлявало никаква мжчнотія. Коперникъ, като не зналъ законы-тѣ на тяготѣніе-то и по-голѣма-та часть отъ законы-тѣ на движеніе-то, разумѣва са, не можалъ напълно да прѣдвиди всички послѣдствія на своя-та собствена хипотеза. Всеичко, що можалъ той да направи при помощъ-та ѣ, състояло са само въ обясненіе на най-обыкновенны-тѣ явленія на небесно-то движеніе. Той дѣйствително вървялъ по пѣтя на истина-та и напърѣднѣлъ доста; макарь и да не былъ въ състояніе да прѣдстави достаточнo число ясны доказателства за потвържденіе на истина-та. Своя-та система на міра той обнародвалъ къмъ свършваніе-то на живота си, и то поради голѣма-та молба на свои-тѣ пріятели: той сѣкашъ, че прѣдвигдалъ противеніе-то отъ страна-та на духовенство-то, кое-то слѣпо было привързано о старо-то ученіе и на кое-то свирѣпность-та са излѣла въ послѣдствіе съ таквазъ сила на глава-та Галилеева, кой-то защищавалъ това сжщо ново ученіе.